

Handleiding niveau C

Op de Nieuwsbegrip-website is een extra les te downloaden over veteranen, het programma *Veteraan in de klas* en de Veteranendag op 24 juni aanstaande. U vindt deze les op de niveaus A, B en C op www.nieuwsbegrip.nl onder *Extra lessen* (links in het menu).

Vooraf

De blokles

Na elke Nieuwsbegripcyclus van vijf weken volgt een blokles in de zesde week. De leerlingen passen in deze les alle strategieën toe. Ook beantwoorden ze vragen bij een tabel, passend bij het thema van de tekst. In het schema hieronder kunt u zien op welke strategie elke opdracht/vraag betrekking heeft. De blokles bevat ook een extra opdracht. De meerkeuzevragen bij opdracht 2 zijn deels op dezelfde manier geformuleerd als de vragen in de Citotoetsen.

Opdracht 1		voorspellen
Opdracht 2	Vraag 1	algemeen tekstbegrip (vragen stellen)
	Vraag 2	verbanden begrijpen
	Vraag 3	onduidelijkheden ophelderen
	Vraag 4	onduidelijkheden ophelderen
	Vraag 5	algemeen tekstbegrip (vragen stellen)
	Vraag 6	samenvatten
	Vraag 7	verbanden begrijpen
	Vraag 8	samenvatten

Om de vorderingen van de leerlingen te volgen, kunt u om de zes weken de sneltoets informatieve teksten afnemen. U kunt deze week **SIT 6** afnemen, op papier of digitaal. De digitale versie is voor alle scholen met een combinatie van een Basis- én XL-licentie tijdelijk gratis beschikbaar. Daarnaast blijft voor scholen met alleen een basislicentie de sneltoets beschikbaar als pdf.

Nieuwsbegrip basis

Onderwerp: Efteling bestaat 65 jaar

Strategie: Blokles (alle strategieën)

Functioneringsniveau begrijpend lezen: 8+

Opdracht 1: voorspellen en tekst actief lezen

Opdracht 2: strategievragen over de tekst beantwoorden

Opdracht 3 (sleutelschema): een grafiek lezen

Opdracht 4 (extra opdracht): een attractie uit de Efteling omschrijven en een nieuwe attractie bedenken

Nieuwsbegrip XL

Leesles andere tekstsoort: sprookje

Woorden uit de basisteksten op Nieuwsbegrip XL:

Niveau B	Niveau C	Niveau D
geregeld	gestaag	immaterieel
oprichten	oubollig	de moraal
de vormgeving	strikken	de nostalgie
iets voorzien van	het tijdsbestek	de tegenhanger
voornamelijk	de innovatie	deponeren
het tijdperk	deponeren	op iets
bovendien	verwezenlijken	voortborduren
investeren	in schril	initiëren
op peil houden	contrast	de cineast
het decennium	de grondlegger	narratief
	de goudmijn	strikken

Materiaal

Voor elke leerling:

- de tekst *De Efteling groeit gestaag, al 65 jaar* (niveau C);
- bijbehorende opdrachten voor niveau C;
- eventueel de stappenplannen *Lezen/Woordhulp* (op website: Basismateriaal, Stappenplannen);
- Neem de algemene handleiding door als u voor het eerst met Nieuwsbegrip werkt (Basismateriaal, Handleidingen).

Vooraf

Groepen: deel de leerlingen voor begrijpend lezen in drie groepen in, bijvoorbeeld op basis van de resultaten van de laatst afgenomen strategietoets en/of TIAT-toets. Per strategie kan de groepssamenstelling verschillen.

Groep I: leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben

Groep II: leerlingen die minder ondersteuning nodig hebben

Groep III: leerlingen die zelfstandig aan de slag kunnen

Eventueel werkt u met twee groepen. Volg dan de

uitwerking voor de groepjes I (meer ondersteuning) en III (zelfstandig aan de slag).

Opdrachten: alle leerlingen maken opdracht 1 en 2. Maak een keuze uit de opdrachten 3 en 4.

Lesopbouw

- **Introductie** (Groepjes I, II en III)
- **Zelfstandig aan de slag** (Groepjes III)
  - **Centraal modellen*** (Groepjes I en II)
- **Aan de slag** (Groepjes II)
  - **Verlengde instructie** (Groepjes I)
- **Centrale afronding** (Groepjes I, II en III)
- **Nieuwsbegripfilmpje van het Jeugdjournaal kijken** (Groepjes I, II en III). Kies hiervoor een goed moment tijdens de les, bij voorkeur achteraf.

Centraal modellen* volgens SCHIJF:

- **S**trategie: stel je op als leesexpert. Benoem welke strategieën je gebruikt. Vertel waarom die strategieën je gaan helpen bij het begrijpen van de tekst.
- **C**oncreet maken van de aanpak: leg vooraf duidelijk uit wat de stappen van de strategieën zijn en model deze vervolgens.
- **H**oe doe ik het?: nodig leerlingen uit goed te luisteren zodat zij het na kunnen doen voor de groep.
- **I**k doe voor: model een stukje van de tekst. Leg uit dat je tijdens het lezen van alles bedenkt en dat je nu laat horen wat er in je hoofd gebeurt.
- **J**ij doet het na: laat daarna één of twee leerlingen jouw voorbeeld voor de klas nadoen.
- **F**eedback: Geef feedback op wat de leerling bij het modellen heeft laten zien.

Tijdens de les

Introductie:

Deel de tekst nog niet uit.

Groepjes I, II en III: bespreek klassikaal wat de tekst gaat vertellen over het onderwerp. De leerlingen schrijven hun voorspelling op bij opdracht 1.

Zelfstandig aan de slag:

Groepjes III: de leerlingen gaan verder met opdracht 1. Ze lezen de tekst actief per stukje met gebruikmaking van modellen en plaatsen de tekens van actief lezen bij de tekst. Na elk stukje bespreken de leerlingen wat ze hebben aangestreept of opgeschreven. Ook bespreken ze of ze snappen wat er staat en vatten ze het stukje tekst kort samen. Zo nodig herlezen ze het stukje tekst. De leerlingen maken vervolgens opdracht 2, en een keuze uit de opdrachten 3 en 4.

Centraal modellen: powered by

Groepjes I en II: terugblik op en uitleg van de strategieën, centraal modellen volgens SCHIJF.

Aan de slag:

Groepjes II gaan dan zelfstandig verder: tekst actief lezen per stukje met gebruikmaking van modellen. Na elk stukje bespreken de leerlingen wat ze hebben aangestreept of opgeschreven. Ook bespreken ze of ze snappen wat er staat. Zo nodig herlezen ze het stukje tekst.

De leerlingen maken vervolgens opdracht 2 en een keuze uit de opdrachten 3 en 4.

Verlengde instructie:

Groepjes I doen hetzelfde als Groepjes II bij 'Aan de slag', maar dan samen met de leerkracht. Zij krijgen zo nodig extra instructie rondom de strategieën.

Centrale afronding:

Bespreek klassikaal welke problemen de leerlingen hebben ondervonden, wat betreft de inhoud en het samenwerken. Stel enkele vragen om vast te stellen of de leerlingen de tekst hebben begrepen.

Nieuwsbegripfilmje van het Jeugdjournaal kijken

Gebruik de luistervragen bij het filmje (zie website).

Debatteren

Wilt u uw leerlingen laten debatteren? Kies dan een van de volgende stellingen:

1. Iedere basisschool moet verplicht één keer in de 3 jaar naar de Efteling op schoolreis.
2. De gemeente Kaatsheuvel moet zorgen voor meer toegangswegen naar de Efteling.

Tip

Op www.nieuwsbegrip.nl vindt u onder 'Basismateriaal' de vernieuwde Algemene handleiding van Nieuwsbegrip. Hierin vindt u in de bijlage ook de handleiding voor het debatteren met Nieuwsbegrip van de Stichting Nederlands Debat Instituut.

Antwoorden

OPDRACHT 2

1. B: Hij is negatief.
2. C: E – C – B – D – A – F
3. A: zorgen dat iets echt gebeurt
4. B: leggen
5. D: Je moet minimaal 1, 20 meter zijn om erin te kunnen.
6. A: Blijven groeien
7. D: een reden
8. A: De Efteling bestaat 65 jaar en groeit gestaag door.

OPDRACHT 3

1. 220.000
- 2a. vanaf 1981
- 2b. In dat jaar werd de Python geopend.
3. in 2008
4. waarschijnlijk wel

✂.....

Woordenlijst

prijken = duidelijk en opvallend te zien zijn
de kapelaan = hulppastoor van de katholieke kerk
de cineast = iemand die films maakt

✂.....

Woordenlijst

prijken = duidelijk en opvallend te zien zijn
de kapelaan = hulppastoor van de katholieke kerk
de cineast = iemand die films maakt

✂.....

Woordenlijst

prijken = duidelijk en opvallend te zien zijn
de kapelaan = hulppastoor van de katholieke kerk
de cineast = iemand die films maakt

De Nieuwsbegripbieb – Titels bij week 23

jeugd **bieb**

 <p>De Bende van de Bokkenrijders Reen, Ton van Vanaf 12 jaar C-boek</p> <p>Een bende rovers, de Bokkenrijders, maakt het 18e eeuwse Limburg onveilig door plunderingen en inbraken. Het verhaal achter Villa Volta in de Efteling is gebaseerd op deze legende.</p>	 <p>De Efteling : kroniek van een sprookje : 1952-2002 Diepstraten, Henk van den Vanaf 12 jaar J-boek</p> <p>Jubileum-uitgave bij het 50-jarig jubileum van de Efteling. Over de geschiedenis van het beroemde sprookjespark.</p>
	 <p>Baron 1898 : een verhaal over hoogmoed, hebzucht en liefde Vriens, Jacques Vanaf 10 jaar B-boek</p> <p>1893. Een vreemdeling stapte een Brabantse herberg binnen. Gustave vertelt over verre reizen. In 1897 keert hij terug, koopt de Zompige Heide op en bouwt een goudmijn. Maar wat is er gaande in de dieptes van Baron 1898?</p>